

Slovenski dom

Štev. 80

V Ljubljani, v petek, 9. aprila 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Bollettino n. 1048

Continua la battaglia sul fronte tunisino 10 velivoli nemici perduti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

In Tunisia il poderoso urto avversario, che si è esteso al settore settentrionale del fronte, viene tenacemente sostenuto dalle forze dell'Asse in duri combattimenti difensivi. La battaglia continua.

Cacciatori italiani e tedeschi abbatterono in duelli aerei 8 velivoli.

Nel pomeriggio di ieri quadrimotori nemici hanno lanciato bombe dirompenti e spezioni incendiari su Palermo causando danni non gravi ad alcuni fabbricati della periferia. Nessuna vittima.

Due apparecchi colpiti: l'uno dalla nostra caccia, e uno dalle batterie della difesa precipitarono in mare nei pressi dei Capo Gallo e di Mongiardino.

Vojno poročilo št. 1048

Bitka na tunizijskem bojišču se nadaljuje

10 nasprotnikovih letal izgubljenih

Italijansko uradno vojno poročilo št. 1048 pravi:

V Tuniziji osne čete med hudimi obrambnimi boji vztrajno vzdržujejo močnejši nasprotniki sunek, ki se je raztegnil na severni odsek bojišča. Bitka se nadaljuje.

Italijansko-nemški lovi se v letalskih dvo-bojih zblili 8 letal.

Včeraj popoldne so nasprotnikovi štirimotor-niki metali rušilne in zažigalne bombe na Pa-lermo in so povzročili manjšo škodo na nekaj poslopih po predmestjih. Zriva ni nobene.

Dve letali, od katerih se eno zadeli naši lovci, eno pa obrambne baterije, sta tresli v morje blizu rta Gallo in Mongiardina.

Pet generalov dobilo vojaški red Savojske hiše

Nj. Vel. Kralj in Cesar je na Ducejev predlog podelil vojaška odlikovanja Savojskega reda naslednjim častnikom: armadnemu generalu Paulu Bernardiju, divizijskemu generalu Carlu Pellegriniju in brigadnemu generalu Luigijsu Reverbiju. Z viteškim redom so bili odlikovani divizijski general Taddeo Orlando, brigadni general Emilio de Cuzzi ter general armadnega zbora Paolo Berardi.

Divizijski general Tadeo Orlando se je rodil v Gaeti 23. junija 1885, za topniškega podporočnika je bil imenovan 1906, 1911 je dobil bronasto kolajno za vojaško hrabrost na libijskih bojiščih. 1915 je postal stotnik, 1917 major in je na alpskem bojišču znova potrdil svoje bojne vrline. Četudi je bil v bolnišnici zaradi zlomljene noge ter hudih drugih poškodb, je vendar prostovoljno šel spet k poveljstvu armade, ko je nasprotnik sprožil ofenzivo v oktobru 1917. Tam je postal podnačelnik glavnega stana za topništvo in je dejansko sodeloval pri nastopih. Komaj je dobro mogel gibati, je izvedel drzne ogledniške pohode po bojni črti. Ta njegov kar se da visoki čut za dolžnost je bil poplavljen s srebrno kolajno. 3. novembra 1918 si je zaslužil bronasto kolajno. Armadno poveljstvo mu je naložilo, naj spremlja nastope čet, ki so prodirale proti mestu. Prišel je tja s prvimi oddelki in na svojo pest zapovedal zasedati vrata. Ustavljal je nasprotnikove vrste, razoroževal množice zmedenih sovražnikov ter jih obvladal z lastnim pogumom in odločnostjo. V podpolkovnika je bil povišan oktobra 1918 in prestavljen v glavni stan. Aprila 1929 je postal načelnik vojaškega urada pri ministertvu za kolonije. Novembra 1930 je bil imenovan za polkovnika, 1934 pa je šel v Libijo. V štirih letih, ki jih je prebil v kolonijah, je znova pokazal svoje

Spominska odlikovanja za zaslužne civiliste

Rim, 9. aprila. s. Uradni list objavlja seznam odlikovanih, ki jih je podelil civilistom Kralj in Cesar na predlog Duceja. Podelil jih je tistim, ki so se izkazali s pogumom in človekoljubnim delom. Zlato spominsko kolajno je dobil pokojni Orazio Vezio, kr. prefekt, ki je padel 26. maja 1942 pri Zadru. Vezio Orazio je bil prepričan fašist, ki je zahajal skoraj vsak dan v kraje, kjer so delovali uporniki; da bi vodil in uravnaval nastopanje po-

Uspeh italijanskih oddelkov pri čiščenju Dinarske gorske verige

Zagreb, 9. aprila. s. Listi priobčujejo s po-vdarmom poročilo o sijajnih nastopih italijanskih oddelkov pri čiščenju Dinarske gorske verige. Povdarjajo, da je to odločilni uspeh za uničenje ostankov komunističnih tolp, ki se jim je bilo posrečilo, da so se izmuzle čiščenju meseca februarja. Pri tem so sodelovale nemške in hrvaške oddelke, ki so utrpele hude izgube po najvažnejših središčih svojega delovanja. Nasprotniku so bili izrgani sedeži poveljstev, barake za čete, preskrbovalna središča, važnejša cestna križišča, poleg tega pa tudi bogata mesta in vasi. Nasprotnik se je po zagriznem odporu umaknil na visoke gore. Partizanska orga-

Na ruskem bojišču samo krajevni spopadi

Sovjetski napadi ob Kubanu in od Doncu odbiti — Žilav odpor nemških in italijanskih čet v Tuniziji — Angleški obkoljevalni poskusi se niso posrečili

Hitlerjev glavni stan, 9. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Na vzhodnem bojišču je bilo v splošnem mirno. Posamezni sovjetski napadi na kubanskem mostišču in ob srednjem Doncu so bili zavrnjeni.

Na tunizijskem južnem bojišču nudijo nemško in italijanske čete z veliko premočjo napadajočemu sovražniku žilav odpor. Sovražne oklepne sile,

ki so prodrle, so bile v ogorčenih borbah zaustavljene, njihovi poskusi za obkolitev pa izjalovljeni. Nove postojanke so bile zasedene po načrtu.

Na srednjem in severnem odseku bojišča je bilo odbitih več sovražnikovih napadov z velikimi izgubami zanj.

Nemška brza vojna letala so včeraj napadla za vojno važne cilje na otoku Wight in na angleški jugovzhodni obali.

Pregled zadnjih dogodkov na vzhodu

Berlin, 6. aprila. s. Sovjetski napadi proti kubanskemu mostišču, ki ga varno branijo nemške in romunske čete, so v poslednjih dneh nenadoma popustili. Položaj na vsem vzhodnem bojišču od Ladoškega jezera pa prav do najkrajnjše točke na južnem odseku se je pomiril.

Za nemško vrhovno poveljstvo je to ponovno potrdilo, da je ustalitev bojne črte zdaj končana in da je nasprotnik povsod pretrpel tolikšne izgube, da ne utegne več obnoviti svojih napadov niti na najbolj omejenih odsekih. Boljševiške sile za zdaj nastopajo le še v ogledniških sunkih ter izrabljajo trenutno zatišje, da preuredijo svoje bojne črte v zaledju in se pripravijo na bodoče napade. Ker je pomlad letos nenavadno zgodaj nastopila, bo do

večjih bojev prišlo nemara prej, kakor bi človek računal. Čeprav so letališča zamočvirjena, nemška letala naprezajo vse sile, da pritiskajo na sovjetsko zaledje, tako da boljševiki ne bi mogli kaj prida izkoristiti sedanje zatišje.

Glede zadnjega večjega napada proti kubanskemu mostišču se je izvedelo, da so Sovjeti po napadu z vzhoda hoteli obkoliti nemške in romunske čete ob spodnjem Kubanu in z držnim sunkom odrezati trdnjavo Novorosijsk od kubanskega mostišča. Glavni sovjetski napad je nato prišel z juga ob hribovitim pasu, ki se vleče med Novorosijskim in Krasnodarom. Toda tudi ti napadi niso rodili nobenih uspehov spriko trdnega odpora nemških sil in hrabrih romunskih alpskih divizij.

Odjuga in nalivi ovirajo vse nastope na vzhodnem bojišču

Berlin, 9. aprila. s. Odjuga in močno deževje ovirata sleherni vojno delovanje na vsem vzhodnem bojišču. Vsi premiki so možni le po glavnih cestah. Obsirna ozemlja so neprehodna močvirja in oskr-

bovanje čet povzroča zelo hude težave. V takih okoliščinah pride le do redkih vojaških dogodkov. Vse se omejuje na majhne sunke, krajevne napade in protinapade ter na ogledniško delovanje. V takih razmerah so sovjetske čete včeraj zarana napadle na severnem odseku kubanskega mostišča, o čemer govori današnje uradno vojno poročilo. Sovjeti so napadli z enim polkom, potem ko so najprej s topovi močno obstreljevali nemške postojanke. V živahnih bojih, ki so Sovjete veljale mnogo izgub v moštvi in orožju, je bil napad zavrnjen. Navzlic težkim razmeram na letališčih in na vzhodnih postojankah so nemška letala tudi včeraj uspešno nastopala in zlasti napadala zbirališča čet ter železniške naprave. Posebno hudo so bombardirala železniški tir med Tihoreckijem in Kropotkinom, kjer so nekaj kilometrov od postaje zadela vlak z oskrbo. V splošnem so nemška letala na vsem srednjem bojišču uspešno tolkla oskrbovalne zveze, skladišča živeža in streliva ter povsod dosegla prav vidne uspehe.

Obračun o sijajnem delovanju in sposobnosti italijanskega letalstva

Rim, 9. aprila. s. Glavna proračunska komisija fašistične in korporacijske zbornice je odobrila poročilo nar. sv. Ferrettija di Castel Ferretto o proračunskem predlogu letalskega ministertva za finančno leto 1943/44. Najprej je poročalec posvetil spoštljivo in ganjeno misel tistim, ki so padli za domovino in ki so, od najvišjih do najnižjih stopenj, sodelovali v najhujšem boju proti nasprotniku. Nato pa je dal nagel in strnjen pregled sedanjega stanja nasprotnikovega letalstva in njegovega povečanja, zraven pa je navajal podatke o letalskih silah držav trojne zveze.

Načrtal je potem nauke, ki jih je prinesla sedanja vojna. Letalstvo je v poteku sedanjih vojnih nastopov prevzelo silno važno vlogo. Noben kopenski ali pomorski nastop ni mogel brez podpore letalstva, naj si bo to ogledovanje ali varstvo ali napad.

Kar se tiče Italije in sicer v zvezi z operativnimi oddelki, ki jo najbolj zanimajo, je vojna skušnja velevala, da od več različnih vrst letal polagoma preidejo le do nekaterih. Lovsko letalstvo, ki se je izkazalo pri ogledniških poletih in napadih, pri rušenju na kopnem in pri obstreljevanju s strojnimi, je dobivalo vedno nova letala, ki so bila silno gibčna in urna. Bojno letalstvo je potrebovalo letal najhitrejših vrst, dobro oboroženih, dobro zavarovanih in zmognih samobrambe, letal, ki lahko samostojno nastopajo in lahko lete zelo visoko. Razen tega je moral biti letalski torpedni hiter in gibčen in tako oborožen, da se je mogel krepko upirati neizogibnim napadom nasprotnih lovcov.

Poročalec je nato poudarjal veliki razvoj civilnega letalstva in prevoznih letal, ki so pomozna vojna sredstva, povedal pa tudi veliko o napredku kopenskih naprav, ki so potrebne za dobro poslovanje tehnične službe. Letalska sila, je dejal, je bitni pogoj sedanje vojne. Pri tej sili pa ne odločajo le stroji in delavnice, temveč tudi praktična šola, skušnje, inženirji, izdelovalci načrtov, bistre glave in strokovnjaško osebo. Preurejanje in povezovanje letalske industrije je dalo zadovoljive uspehe, kar omogoča skrajno izrabljanje surovin in naprav. Poročilo končno poudarja navdušenje v pilotskih in strokovnjaških šolah. Mladeniči, ki prihajajo v te šole, kar drhte od pričakovanja, da bodo mogli dati svoj prispevek za obrambo domovine. O bojnem duhu posadk v letalstvu najzgovorneje pričajo vojna poročila. Vse posadke, od poveljnikov pa do navadnih prostakov,

Novi japonski poslanik na poti v Italijo

Ankara 9. apr. s. Novi japonski veleposlanik pri italijanskem dvoru je v spremstvu več višjih uradnikov, ki bodo prevzeli mesta v Rimu, prišel s Kavkaza v Ankaru. Del japonskih uradnikov je nadaljeval pot proti Rimu, dočim se bodo drugi pomudili nekaj dni v Turčiji.

Podpis kulturnega sporazuma med Italijo in Romunijo

Bukarešta, 9. aprila. s. Včeraj je bil v ministertvu za ljudsko omiko podpisan kulturni sporazum med Romunijo in Italijo. Prisotni sta bili italijansko in romunsko zastopstvo, ki sta vodili zadnja pogajanja, dalje propagandni ministertvo prof. Petrovici, podtajnik v propagandnem ministertvu prof. Aleksander Marcu in italijanski poslanik v Bukarešti Bova Scopa. Za Italijo je sporazum podpisal poslanik Bova Scopa, za Romunijo pa ministertvo Petrovici.

Predsednik turške vlade na obisku pri predsedniku republike

Carigrad, 9. apr. s. Predsednik turške vlade Saradžoglu je predsončnim zvečer odpotoval iz Ankare in prišel jutraj na postajo Pendik ob Marmorskem morju. Vkrcal se je na jadrnico »Savarona« in se odpeljal v toplice Yalova obiskat predsednika republike, ki je tam v spremstvu glavnega ravnatelja za tisk. Snoči je predsednik vlade prišel v Carigrad.

Pomanjkljivosti najnovejših ameriških trgovskih ladij

Stockholm, 9. aprila. s. V tukajšnjih pomorskih krogih so opazili mučen vtis in nemir, ki se je oglašil v Ameriki zaradi tehničnih napak nekaterih edinic ameriške mornarice vrste »Liberty«. Odpornost teh ladij proti nasprotnikovim napadom se je izkazala za pomanjkljivo. Ugotovili so, da so ladje vrste »Liberty« zaradi večje naglice in izdelave v množici močno ranljive. Poveljniki neke trgovske ladje, ki je imela službo v ameriških vodah, je navajal primer, kateremu je bil sam priča: neka 12.000 tonska petrolejska ladja je postala žrtev napada, čeprav je bomba iz letala padla le blizu nje. V takšnih okoliščinah bi sleherni druga, trdno izdelana edinica ostala tako rekoč nepoškodovana.

Nezadovoljni Kitajci

Bern, 9. aprila. s. Švicarski listi prinašajo iz Londona dopis, ki pravi, da Kitajci niso prav zadovoljni s podporo, katero dobivajo od zaveznikov. Zlasti očitajo Amerikancem, da jim niso dali več kakor dva odstotka vsega, kar bi jim morali poslati po zakonu o »posojanju in dajanju v najem«. Vrh tega je pa še polovica teh pošiljatev padla v roke Japoncem. Dejansko je Kitajska danes do cela ločena od ostalega sveta. Poslednja, že tako ali tako tenka nit, ki jo je vezala z zavezniki pred letom dni, se je pretrgala, ko so Japonci zavzeli Birma. Gospa Koo, žena kitajskega poslanika v Londonu, je pred kratkim opomnila ameriško ljudstvo, da so stalna vojna stiska, lakota, mraz in razvrednotenje denarja prav za prav dosti nevarnejši kakor pa sami Japonci.

Vesti 9. aprila

Japonski cesar je sprejel v prisotnosti ministertskega predsednika Toja generala Šojitra, poveljnika japonskih sil v Birmi, in generala Takashi Sakaia, ki je poveljeval japonski armadi pri obleganju Hong Konga. Oba generala je sprejela tudi cesarica.

V varšavskem državnem gledališču so uprizorili prvo opero v nemščini in sicer »Madame Butterfly«. Opera je doživela sijajen uspeh.

Nemška letala so včeraj bombardirala vojaške cilje na angleškem otoku Wightu in na obali srednje Anglije. Ob francoski obali so Nemci sestrelili v bitki eno nasprotnikovo štirimotorno letalo.

Iz Teherana poročajo, da so izbruhnili hudi nemiri na angleškem Perzijo in Afganistanom. Na kraj neredov so poslali oddelke sovjetskih čet, ki so razmeščene po Perziji.

Zaradi imenovanja newyorškega šupana La Guardie v generala je ameriška vlada dobila mnogo protestov od prebivalstva in tudi od zbornice. Roosevelt je dejal častnikarjem, da on ni nikdar predlagal La Guardie za generala.

se ne glede na stopnjo bore z junastvom, ki preseneča celo nasprotnika. Njihova slava odseva tudi iz številnih hrabrostnih odlikovanj, med katerimi je bilo samo v enem letu podeljenih 34 zlatih kolajn.

Najnovejši japonski uspehi na bojišču v Birmi

Tokio, 9. apr. s. Iz uradnega vira so se zve-dele nekatere podrobnosti o zadnjih vojnih nastopih na birmanskem bojišču. V drugi polovici decembra je angleško indijska divizija prestopila meje med Indijo in Birmo, da bi napadla japonske čete, razmeščene v Rahangu, Tondaiku, Raihangu in severno od Akyaba. Čeprav je bilo Japoncev manj, so vendar vzdržali dvomesečno nasprotnikovo napadanje in tako omogočili povečanje japonske posadke v Ahyabu. Hkrati pa je druga japonska skupina, ki se je prebila čez gorsko verigo Arakan, ki je dolga 600 km in visoka od 2 do 3 tisoč metrov, prispela prve dni marca za hrbet večjemu delu nasprotnikovih čet, naka-je 8. marca glavna sila japonskih čet iz Akyaba

napadla in uničila nasprotnikove postojanke, ki so bile v Abokwu, 60 km severno od Akyaba. 18. marca so Japonci uničili dve brigadi blizu Salangdareja, 50 km severozahodno od Akyaba, 25. marca so prestopili reko Mayu in vrgli nasprotnikove sile z vzhodnega dela gorske skupine Mayu. Ko so premagale tudi to gorsko zapreko, so japonski oddelki prispeli do obrežja Belgalskega zaliva in onemogočili umik odrezanim nasprotnikovim oddelkom in tako preprečili nasprotnikov načrt, da bi se vnovič polastili Birme. Po izjavah ujetih Indijcev se sklepa, da tudi pri teh zadnjih nastopih Angleži niso uporabljali svojih čet in se niso borili v prvih vrstah, temveč samo Indijci.

V Madridu so prisegli pred državnim poglavarjem novi španski škofje, iz Barcelone, Salamance ter pomočni škof iz Madrida.

Uradni razglasi

Nova občinska uprava v Novem mestu

Z odlokom civilnega komisarja v Novem mestu je bil po pooblastilu Visokega komisarja razrešen dosednji občinski odbor v Novem mestu. Z odlokom Visokega komisarja so bili imenovani za župana dr. Polensek Marjan, zdravnik v Novem mestu; v sovet pa: Dolenc Ivan, gimnazijski direktor; inž. Absec Matija, ravnatelj kmetijske pokrajinske šole na Grmu; Paučič Jože, posestnik; Medić Ivan, posestnik in tovarnar; Andrej Agnitsch, posestnik-obrtnik; Prijatelj Ivan, posestnik-trgovec; Kober Julij, posestnik-trgovec; Osolin Ivan, posestnik-gostilničar; Mayer Ivan, postajni načelnik; Mirtič Ivan, mizar; Šonc V. tor, zasebni uradnik; Klemenčič Franc, delavec; Vrhovnik Valentin, zidarSKI mojster. Prva seja novouimenovane soveste bo 8. aprila ob tri četrti na tri v navzočnosti Visokega komisarja, ki pride ta dan na uraden obisk v Novo mesto.

Raztegnitev obveznosti poseka

Člen 1. Obveznost poseka, odredjena z naredbom z dne 8. maja 1942-XX št. 87, se razširja nadalje na zemljiške pasove po 150 m širine ob obeh straneh naslednjih cest:

St. Jernej—Smarje—Pleterje za celo progo;
St. Jernej—Orehovica—Mokro polje za c. progo;
Ratež—Brusnice za celo progo;
Cikava—V. Slatnik—Gaberje za celo progo;
Novo mesto—Gotna vas—Težka voda—Sela pri Jugorju—Suho—Sv. Anton—Metlika za celo progo;
Crmošnjice—Stopiče—Orehok—Dolž za c. progo;
Crmošnjice—St. Jošt—Hrušica za celo progo;
od križišča kote 635 cesta, ki gre čez predel Ugljarica do kote 689, za celo progo;
Rakitna—Brezovica—Gor. Presejce—Podpeč za celo progo;
Podpeč—Jezero—Podkraj—Tomišelj za c. progo;
Ligojna—Horjul—Zaklanec—Dvor za c. progo;
Borovnica—Vrhnik—južna stran ceste, samo v odseku med Ribičem in Prišekom za c. progo;
križišče Gorenja vas—Grintavec za celo progo;
Mala gora—Polom—Stari log za celo progo;
Velike Lašče—M. Stelica—Sv. Gregor—Sodražica—Vagovka—Hrib za celo progo;
Laze—Ivanje selo za celo progo;
Planina—Unec za celo progo;
Grahovo—G. Jezero—Stari trg za celo progo;
Turjak—V. Lipljenje—Sentrje za celo progo;
Velike Bloke—Lužarji—Kar. ovica—Mala Stelica za celo progo;
Zagradec—Ambrus—Zvirče za celo progo.

Člen 2. Način, v mejah in v rokih, določenih v naredbu z dne 12. februarja 1943-XXI št. 20, se mora izvršiti posek zemljiškega pasu do stika s pasom po navedeni naredbi, tako da poteka čez ozemlje občin:

Smihel—Stopiče—Radatovič—Metlika—Gradac—Adlešiči—Vinica—Stari trg ob Kolpi—Mozelj—Fara v smislu planimetričnega načrta, ki ga določi in pooblašči vojaško oblastvo na način iz prej navedene naredbe.

Člen 3. S posekom iz prednjega člena 2. pridobljeni les morajo lastniki, kolikor je za to prikladen, obdelati v partijah po merah, ki jih določi vojaško oblastvo, kateremu se morajo te partije tudi ponuditi v nakup.

Člen 4. Nespremenjene veljajo za obvezni posek pasov po tej naredbi določbe, za kršitelje teh pa kazni iz naredbi z dne 8. maja 1942-XX št. 87 in z dne 12. februarja 1943-XXI št. 20.

Z Gorenjskega

Novi grobovi. Na Brezjah so umrli: Ana Grilčeva, Neža Langus, Ana Kalan in Roza Pleindienst. V Zireh je umrl Hironim Kogovšek; v Bohinjski Bistrici: Jože Ražem, Jože Mulej, Margareta Zalokar in Avgust Korosec; v Kamniku: Terezija Vrlinšek, Franc Kemperle, Franc Vinšek, Luka Pangeršič in Jože Hacer. Na Jesenicah je umrl kurjač Fr. Stefe, v Borovljah pa 70letni staroupokojenec in hišni posestnik Henrik Rošički.

Poroke. V Dolu sta se poročila šofer Anton Avsec in Ivana Lenček. V Bohinjski Bistrici se je poročil Janez Mlekuz z Ivano Arh iz Stare Fužine. V Kranju je stopilo zadnje čase mnogo parov v zakonsko življenje.

Lojzika Guzelj. Dne 1. aprila je v Škofji Loki za vedno zatisla oči 66-letna ugledna ga. Lojzika Guzelj iz znane škofjeloške rodbine. Blago rajnico, ki zapušta soproga in dva sinova, so pokopali na pokopališču v Škofji Loki.

Lep uspeh razstave v Kamniku. Do 3. aprila je obiskalo umetnostno in obrtno razstavo v Kamniku že 4000 gledalcev. Obiskal jo je tudi general Brenner, ki si jo je ogledal v spremstvu okrožnega vodje Pila.

Na Brezjah je priredil župan s svojimi uslužbenci izlet na Brezovico. Pri tej priliki sta bili dražbani dve steklenici vina ter je bil izkupiček 205 mark oddan za zimsko pomoč.

Zaplemba imovine upornikov

Zaplenjena se vsa premožna in nepremožna imovina, brez izjeme, lastnina upornika *Kosaka Draga* živ. Karla in živ. Bezlaz Katarine, roj. dne 8. junija 1905 v Ljubljani, biv. v Ljubljani, cesta V. Emanuela III. št. 17, v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Zaplenjena se vsa premožna in nepremožna imovina, brez izjeme, lastnina upornika *Turka Dragutina* nezn. očetca in Antonije Turk, roj. 28. julija 1913 v Presejcu, biv. v Podpeči št. 1, delavca, v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Zaplenjena se vsa premožna in nepremožna imovina, brez izjeme, lastnina upornika *Petelina Stanke-Ivana* pok. Andreja in Frančiške Peršin, rojenega 20. januarja 1924 v Kamniku pri Presejcu, biv. tamkaj na št. 50, dijaka, v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Zaplenjena se vsa premožna in nepremožna imovina, brez izjeme, lastnina upornika *Encerija Alojza* živ. Franc in pok. Ivane Mohor, roj. 18. jul. 1905 v Kamniku, biv. tamkaj na št. 50, delavca, v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Pozivajo se po členu 7. in v izogib kazenskih odredb po členu 8. naredbi z dne 8. nov. 1942-XXI št. 201 vsi morebitni imetniki premožnin po katerem koli naslovu in dolžniki zgoraj navedenih upornikov, naj prijavijo v 30 dneh od dne objave te odločbe Zavodu za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini. Napoleonov trg 7/II. stvari, ki jih imajo in dolguje, katere mu dolgujejo, s prepovedjo vrniti njemu ali drugemu stvari ali dolgovani znesek tudi le deloma plačati.

Pred 50 leti najbolj obiskane gostilne

V Ljubljani, 9. aprila.

Patriarhalna Ljubljana, kjer so si bili prebivalci pred petdesetimi leti vsi med seboj poznani, mnogi tudi prijatelji, je bila kot danes izredno družabna in Ljubljanci so si pri medsebojnih obiskih gostoljubno postregli.

Kakor imajo danes Ljubljanci nekaj najbolj priljubljenih gostiln, ki jih najčisteje obiskujejo, tako so tudi Ljubljanci pred petdesetimi leti imeli svoja zadržanja, kjer so se veselili in prijazno zabavali v domačih pomenkih.

Turizem takrat še ni bil močno razvit. Kot planinec je slovel France Kadilnik, ki je bil mnogokrat na Triglavu in je posetil tudi Veliki Klek, o čemer je tako zanimivo pisal v »Novicah« in v posebnih oddajah. Takrat so Ljubljanci le bolj redko obiskovali Smarno goro, Sv. Jošt, nekaterim navdušenim turistom pa so bile te izletne točke le najhiti sprehodi. Ljubljanci pa so ob nedeljah popoldne radi zahajali v Šiško k Ančniku ali Zibertu, nekateri na Fužine ali v Veveče, tretji na Vič, kjer je pozneje ob Tržaški cesti zaslovela »Amerika«. Ob petkih je bila priljubljena gostilna v Krakovem zaradi okusnih rib. Med masami so se Ljubljanci radi vozili na Dobrovo. Na Veliki Smarni n. pr. so se Ljubljanci v večjih ali manjših skupinah napotili na Dobrovo že zgodaj zjutraj, drugi pa so se pozneje vozili v brekih in zapravljenih. Pokojna gospa Turkova, mati sedanjih Turkovih na Vidovdanski cesti, je kot lastnica fajakrije postavila na križišče Tržaške in Rimske, odnosno V. Emanuela ceste dve dvoprežni bregovi, s katerimi je prepeljavala ves dan Ljubljance na Dobrovo in nazaj. Voznja je bila kaj prijetna in vesela. Nazaj grede so navadno veselili Ljubljance prepevali in vriskali.

Zlasti ženstvo je ljubilo Svirarijo, ki je stala na mestu, kjer se sedaj dviga hotel Tivoli, in Spodnji Rožnik, gostilno pri Čadu, kakor tudi gostilno, ki je bila na kraju sedanjeje Kolmanovega gradiča. Pozimi je bilo priljubljeno drsališče na Kernu blizu poletenskih kopeli v Gradaščici v Trnovem.

Po gostilnah so bile redno vsakdanje družbe, bodisi dopoldne, bodisi zvečer. Zlasti v gostilni pri »Rožici«, kjer so točili izborna plzenska pivo, je bila v vseh lokalih ob vsaki uri druga stalna družba. V Prešernovi sobi so se kaj radi shajali odlični Ljubljanci, kakor dr. Ivan Tavčar in drugi. Gostje so ji bili zvesti in nekega dne je eden od njih videl svoj stol ovenčan z zelenimi rožami — v proslavo, ko je bila 25 letnica njegovega rednega obiska. Primerilo se je tudi leta 1883, ko je prišel v Ljubljano cesar Franc Jožef I., da so si prav v tej gostilni na skrivaj gostje naročili razna jedila, ki so bila servirana na cesarjevem obedu. Zaradi teh jedil pa so si gostje skočili v laze, ker so nekateri bili mnenja, da so dobili premajhne porcije. Vsakdo pa je dvornemu kuharju plačal po 10 goldinarjev. Lastnik te znamenite gostilne je bil pokojni Viktor Rohrmann. Med prvo svetovno vojno je krožila med veselimi Ljubljanci krilatica: »VRMP« To se pravi: »Viktor Rohrmann moj prijatelj! Nekateri hudomušniki pa so na svojstven način drugačili to krilatico.

Spored Marijanske akademije,

ki jo priredi škofijski odbor za posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu pod pokroviteljstvom prevzvišenega škofa dr. Gregorija Rožmana v nedeljo, dne 11. aprila, ob pol enajstih v franciskanski dvorani. Spored izvajajo učenci in učenke državnega učiteljskega.

PRVI DEL:

1. Ljudska pesem: Marija, pomagaj nam... Poje vsi udeleženci.
2. Massen: Andante religioso. Orkester. Vodi Alojz Gostiščar, učence V. letnika.
3. J. Stritar: Turki na Slevici. Deklamira Marija Štupica, IV. b letnik.
4. Sporočilo Naše Gospe Fatimske. Govori Vladimir Košir, učenec III. a letnika.
5. a) P. A. Hribar: Lepota Marije Device.
b) Dr. Fr. Kimovec: Zgodnja Danica. Moški zbor Vodi Jože Omahna, IV. a letnik.
6. Ar. Bax: Ave Maria. Poje Marija Finkova, IV. c letnik, spremlja na klavirju Jože Omahna, IV. a letnik, na violini Franc Župce, V. letnik.
7. S. Darina Konec: Molitev. Recitativ. Zdravka Vajs, III. c letnik.
8. a) St. Premrl: Ave Maria.
b) A. Foerster: Kraljica angelska. Poje oktet učenek IV. c letnika.

Vstopnice so v predprodaji v trgovini Sfiligoj. V nedeljo pa pol ure pred začetkom akademije.

Priskrbite si vstopnice pravočasno!

Proslava hrvatskega drž. praznika

V soboto, 10. t. m., bo tudi v Ljubljani proslavljena druga obletnica ustanovitve Nezavisne Države Hrvatske. Ob tej priliki bo ob 10 v stolnici maša-zahvalnica. — Po maši se bodo povabljeni odličniki vpisali v spominsko knjigo konzulata. V nedeljo, 11. t. m. ob 11 bo sprejel konzul tukajšnjo hrvatsko kolonijo.

† Msgr. Ante Kordin

Snoči je umrl v Leonišču v Ljubljani po daljši hudi bolezni msgr. Ante Kordin, konzul tor škopijske škofije in bivši generalni provikar pokojnega škofa dr. Janeza Gnidovca. Pokojni je bil dalj časa prefekt v St. Vidu in v Marianišču, kjer ga je mladina zelo ljubila. Od tod je šel k škofu Gnidovcu in z vso vne-mo deloval v škopijski škofiji. Njegovo truplo leži v mrtvašnici Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 9, od koder se prenese jutri zjutraj ob 8 v cerkev Srca Jezusovega, kjer bo slovesen Requiem. Pogreb pa bo popoldne ob 3. uri v Zali iz kapelice sv. Andreja na pokopališču pri Sv. Križu. — Naj v miru počiva!

Je svoj zločin priznal. Zdravniški ogled trupel je pokazal, da je umrl Kuhar svoj žrtvi neverjetno bestialno. Morilec je bil obsojen na smrt in smrtna obsodba je bila v Mariboru že izvršena.

Kazen za poslušanje tujih postaj. 40 letni mizar Miha Jager iz St. Jurja ob južni železnici je predlauskim in lani poslušal tuje radijske postaje in je širil različne vesti. Kazenski oddelek poveljnika varnostne policije na Spodnjem Štajerskem ga je obsodil na 8 let ječe. Iz enakega vrzoka je bil obsojen na pet let ječe 59 letni upokojeni železniški uradnik Rajko Topolnik iz Soštanj. 29 letni kmetovalec Pavel Gams iz Starega trga pri Slovenjem gradu pa je bil zaradi poslušanja tujih postaj obsojen na 3 leta ječe. Mariborski dnevnik objavlja ob tej priliki ponovno opozorilo, da ne sme noben nemški pripadnik poslušati lažnih zvoznih poročil. Nemško vojno poročilo in ostale objave nemškega radia nudijo nemškemu narodu dejanske podatke, kakor je to bilo preteklo zimo. Vedno je javnost zvedela resnico o dogodkih. Kdor posluša tuje postaje v času, ko se bore milijoni Nemcev za varnost domovine, bo izključen iz skupnosti in poslan v ječo.

Overovljeni prepisi spričeval niso več potrebni. Šef za civilno upravo na Spodnjem Štajerskem je objavil, da pri prošnjah za vstop v javno službo ni več treba prilagati overovljenih prepisov spričeval, ampak da zadostajo navadni prepisi za ves čas, dokler bo trajala vojna. To velja vedno, kadar ni mogoče predložiti originalov. Pač pa je treba, ko je prošle nastavljen, prošnji priložene prepise primerjati z originalnimi spričevali.

Po jarkih voda zamrznila

Nekateri koledarji in pratike napovedujejo, da bo lepo vreme trajalo do 20. aprila, ko nastopi polna luna. Od tega dne do zadnjega kraja 27. aprila pa napovedujejo zelo deževno vreme. Do 20. aprila traja tudi doba 40 mučnikov.

Letošnji prvi aprilski dnevi so bili res lepi, sončni in razmeroma topli. Le jutro so še vedno nekoliko hladna. Davi je spet padla temperatura pod ničlo na —1° C. Stojče vode, tako vode po barjanskih jarkih so zamrzle. Napravila se je za 1 cm debela ledena skorja. Tu in tam je bila lahna slana.

Zanimiv je kratek vremenski pregled za prve tri mesece v zadnjih petih letih.

V treh mesecih letos smo imeli 15 deževnih

dni, ko je bilo po ombrografskega zapisnikih 187,6 mm dežja. V vsakem posameznem mesecu je bilo le po 5 deževnih dni. V marcu je prvi deževal 7. nato pa so bili skoraj lepi dnevi, le zadnji štirje marčni dnevi so prinesli spet dež. Marec je zaznamoval 29,4 mm dežja, februar 126,7 mm in januar 31,5 mm. Lansk leto je imelo v treh mesecih 47 deževnih dni, a le 169,3 mm dežja, leta 1941 so bili prvi trije meseci izredno deževni. To leto je bilo 46 deževnih dni in 203,3 mm dežja. Leta 1940 je bilo 35 deževnih dni in 217,7 mm dežja. Tudi leta 1939 so bili prvi trije meseci zelo mokri, ko je v 33 dneh padlo do 238 mm dežja. Razmeroma suhi so bili prvi trije meseci v letu 1938. V 17 dneh je bilo le 126,6 mm dežja.

Zamolčani Napoleon

Vemo, da Napoleon ni nikomur dovolil, da bi se v ujetništvu približal Piju VI. Ko pa je ta začutil, da mu je smrt blizu, in je zaprosil za spovednika, mu gaje takoj dovolil. Tako je tudi Napoleon užil dobroto, da je zapustil to solzno dolino, kakor jo navadno zapuščajo kristjani, okrepljen z zakramenti za umirajoče.

Papež za strmoglavljenje Napoleona

Se zadnja primerjavaj!

Videli smo, da je Napoleon resnično hotel zmanjšati samo svetno papežev oblast in jo celo zatreti v prid tistega, kar je mislil, da je korist Francije, čeprav se je še tako trdo, brezsrčno in neumljeno pogajal s papežem. Zmerom pa je priznaval njegovo duhovno oblast in prav zato ga je papež mazilil za cesarja. Celo ko so mu svetovali, naj prelomi s papežem in napravi po zgledu Henrika VIII., se ni samo upri skušnjavi, ampak se dvignil v obrambo duhovne papežev oblasti.

V zameno za to delo je tudi sam užival dobroto, da je po svojem padcu videl, kako se je tudi papež zavzel za njegovo obrambo. Papež je bil edini, ki mu je poskušal olajšati ujetništvo in, kolikor bi mogel, ustreči vsem željam bivšega cesarja. V sklepnem poglavju svojega dela moram celo opozoriti na pogosto zamolčano, toda toliko bolj značilno dejstvo: kako se je namreč papež Pij VII. vedel do svojega zatiratelja in preganjalca po Napoleonovem padcu in po njegovi smrti.

Papež se ni maščeval, ni gojil jeze, ni se naslajal nad nesrečo svojega največjega sovražnika. Prav nasprotno.

Medtem ko je bil Napoleon še prvi konzul, je nekoč v letu 1802 rekel kardinalu Caprari, papeškemu odposlancu: »Papež naj mi

zaupa!« In papež mu je zaupal, pa ga je cesar bridko varal, medtem ko je bil na vrhuncu svoje slave. Ko pa se je Pij VII. slavno vrnil na svoj prestol, je zares lahko rekel cesarju, ki so ga že strmoglavili in preganili iz Evrope: »Zaupaj mi!«

Medtem ko so njegovi rojaki in podložniki preklevali svojega cesarja, medtem ko so se državni svet, generali, vojska, vlada in plemiči oddaljevali od njega, ga žalili, sramotili in črnili, medtem ko mu je njegova žena pokazala hrbet in se oklenila drugih, medtem ko si je vsa Evropa méla roke in se veselila nad njegovo nesrečo, ker je bila vesela, da je rešena nasilnosti velikega trinoča, medtem ko so Angleži oropali bivšega cesarja vseh udobnosti, je samo papež gledal na Napoleonovo usodo z iskrenim sočutjem in jo na vso moč poskušal ublažiti.

Leta 1818 je iz Castel Gandolfa pisal državnemu tajniku kardinalu Consalviju tele vrstice: »Družina cesarja Napoleona nam je sporočila, da je pečina Svete Helene smrtonosen kraj in da je zdravje uboga premaganca zmerom slabše. To sporočilo nas je zelo užalostilo, kajti zares sočutujemo z njim... Že zdavnaj smo pozabili in mu odpustili žalitve. Savona in Fontainebleau sta bila samo razumski napaki in zmoten korak človeške neumljenosti... V našem imenu pišite zveznim vladarjem, posebno angleškemu prestolonasledniku, in jih prosite, naj olajšajo bridkosti preganjanja. Naše srce bi se zelo vzradostilo, če bi mogli doseči olajšanje Napoleonovega trpljenja.«

Papežev posredovanje je vsekakor nekaj doseglo in Napoleonova mati mu je poslala po kardinalu državnemu tajniku svoje zahvale. Vredno je poslušati njene ginjane izreke: »Zares sem mati bolečin. Moja tolažba je edino zavest, da je Njegova Svetost pozabila na preteklost in da skazuje mojim samo ljubezen. Njegova Svetost in Vaša Vzvišenost sta edina v Evropi, ki se trudita, da bi zmanjšala trpljenje mojega sinu, in mu želita skrajšati čas preganjanja.«

Papež je strmoglavljene in ujetega Napoleona še naprej ves čas imenoval »cesarja«, kljub temu da se je sam odpovedal in ga države niso več priznavale za cesarja.

Ko pa je papež zvedel za Napoleonovo smrt, je z znamenji največje žalosti maševal za rešitev njegove duše.

Papež in Napoleonova rodovina

V maju leta 1810 je bil Napoleon v Bredji na Nizozemskem. Duhovščina se je okoristila s priložnostjo, da bi se mu poklonila kot vladarju in cesarju. Ker pa je bil Napoleon izobčen, se mu niso najavili v vsem sijaju duhovniških oblačil. Napoleon je začutil, da mu hočejo s tem povedati, da ga duhovščina uradno ne pozna. Zato jih je razdraženo sprejel in jih jezo vprašal: »Kdo pa ste? Odvetniki, notarji in zdravniki...?« In obrnil se je k predsedniku poslanstva ter se zmerom z istim glasom vprašal: »In kdo ste vi?« — »Velikaštvo«, je odgovoril ta, »apostolski namestnik sem.« — »Vi torej,« je nadaljeval cesar, »ne marate moliti zame, ker me je neki rimski duhovnik izobčil?... Kot cesar zahtevam od vas poslušnost, sicer se bo ponovilo isto, kar se je zgodilo z Judi: preganjal vas bom in vas razkropil po obličju zemlje.«

In glej: po Napoleonovem padcu se je zares ponovilo isto, kar se je zgodilo z Judi. Toda ne s papežu pokornimi duhovniki, ampak z Napoleonom in udi njegove rodovine, ki so jih preganili in razkropili na vse štiri strani sveta. Njegova mati se je umaknila na Korziko, potem pa je prebežala v Rim. Njegova brata Jožef in Gerolamo sta odšla v Ameriko, kamor se je hotel umakniti tudi Luciano, ki pa so ga Angleži prijeli. Ludovik pa se je tudi preselil v Firence. Bivša cesarica »se je potikala« po Italiji. Svak Murat se je izkrcal v Kalabriji in svakinja Clara Giulija je odšla v Frankfurt, potem pa v Bruselj in nazadnje v Firence. Z Napoleonom so preganili tudi njegovo rodovino.

Samo papež je ljubeznivo in rade volje dovolil pribežališče in zavetje vsem tistim Napoleonovim sorodnikom, ki so se zatekli k njemu. Dokler je bil Napoleon mogočen, se je šibki in stari papež bojeval z njim s stanovitnostjo, neupogljivostjo in trdnostjo junaka. Toda do strmoglavljeneja sovražnika in do njegove rodovine se je pokazal ljubeznivega, usmiljenega, sočutnega, plemenitega in nadčloveško velikodušnega.

DRVARSKA MARIJA

TOMAŽIČ JOŽE BERANEK JOŽE

75.

Ko se je čuden možak, ves zelen in rjav, izkopal iz kupa okleščanih vej in poklesti ter se zavrnil, se ga je nevedni pastirček hudo ustrašil; po hrbtu so ga spreleteli ledeni mravljinici, da ga je strah kar stresal po vsem životu. Nameraval je pobegniti, steči iz stelnika v toplo hišo, a strah mu je zlezal s hrbta v noge, ki se nikakor niso hotele, niti mogle premakniti, kot bi mu bile primrznile.

Prestrašeni pastirček je zdaj hotel klicati na pomoč, a ta grozni strah mu je stisnil grlo, da ni bilo nobenega glasu iz njega. Tem burnejše mu je nabijalo srčce v prsih, da je živo občutil svoj izrezljani kipeč, ki ga je skrtil za srajco. Boječ se zanj, je položil nanj desnico in strmel v pošast.

76.

»Kdo si ti in kaj hočeš od mene?« je mukoma izdaval prestrašeni dečko.

Gozdna pošast pa se je zvila pred njim, govoreč: »Hostnik sem, zelenec! Le nič se me ne boj, ker nič žalega ti ne storim! Siromačke in uboge pastirčke imam hudo rad. Vidim, da se mi čudiš; toda vedeti moraš, da je pohorska gošča moja domovina, deblo in veja pa moja hiška. Delam bolj malo; če hočem biti pošten in iskren, skoraj nič. Le na lov hodim... Razen na lov pa se iz debela in vej prikažem takrat, kadar si me kdo zaželi, ali pa, kadar me kdo pokliče!«

»Ti sam predobro veš, da te jaz nisem ne želel ne klical,« se je zdaj dečko opogumil.

»Vem to! Pač pa me je poklical tvoj oče!«

Al Cine **UNION** V kinu
grande successo del film — velik uspeh tilma

presenta
predvaja

Cassia Norris

Una STORIA D'AMORE
ZRTEV VELIKE
LJUBEZNI

REGIA M. Camerini

Šnort

Mars : Ljubljana

Po majhni in potrebni zamenjavi v prvenstvenem sporedu bomo v nedeljo popoldne na igrišču ljubljane gledali prvenstveno borbo med Marsom in Ljubljano; torej med moštvo, ki bosta imeli v prvenstvu še največ besede. Od nekdanje bila srečanja med Marsom in Ljubljano zanimiva in napeta in takšna bo prav gotovo tudi nedeljska tekma. V kolikor je Ljubljana tehnično bolj podkovana, toliko bolj srčne igrance bo postavil Mars na zeleno polje. Težko je reči, kdo bo zmagal, čeprav dajemo Ljubljani več prednosti. Naj že bo kakor koli, nedeljsko srečanje bo vredno obiska in ni ga skoraj domačega športnika, ki ne bi prišel na tekmo, ki se bo začela ob 16.

V predtekmi se bosta pomerili dve, do sedaj še ne točno določeni moštv.

Mladika : Tobačna tovarna

Kakor je brati v 5. točki službenih objav Nogometne zveze, je Zveza nedeljsko tekmo med Mladiko in Tobačno tovarno razveljavila. Določila je prihodnjo nedeljo za ponovitev kvalifikacijske tekme med obema moštvi. Ker bo nastopilo moštvo Tobačne tovarne malo oslabiljeno, je računati, da bo nedeljska tekma še bolj zanimiva, kot je bila ona preteklega nedelje. Tako Mladika kot Tobačna tovarna se pridno pripravljata za borbo, ki bo odločila, kdo od njiju bo igral v domačem prvenstvenem plesu v razredu najboljših. Tekma bo ob 10 na Ljubljani.

Ribnica

V ljubljanski bolnišnici je v sredo jutraj umrla ena izmed najstarejših Ribničank, 80 letna ga. Marija Nose. Pokojnica, po rojstvu iz Dolenje vasi, je 40 let živel v Ribnici, kjer je 15 let zvesto službovala v Novakovi hiši, kjer so otroci z njeno smrtjo izgubili dobro, drago jim pestujno. Počivaj v miru!

LJUBLJANA Koledar

Petek, 9. aprila: Marija Kleofova, sveta žena; Tomaž Tolentinski, mučenec.
Sobota, 10. aprila: Ezekiel, prerok; Domnii, škof in mučenec; Apolonij, mučenec.

Obvestila

Peta postna pridiga prevzvišenega gosp. knezoškofa Dr. Gregorija Rožmana bo v petek, 9. aprila, ob pol 8 zvečer v stolnici. Pred pridigo bodo ob 7/7 litanije in ob 7 sveti križev pot s petjem. Verniki, pridite, da se ob toplih besedah svojega nadpastirja vživimo v tolažbo velike skrivnosti Skrivnega razodenja.

Riko Debenjak bo odprl svojo razstavo v nedeljo, 11. aprila, v Galeriji Obersnel. Razstavlja olja in grafiko. Posebnih vabil za razstavo ne bo, zato opozarjamo tem potom prijatelje umetnosti nanjo. Razstava bo odprta vsak dan od 9—19 nepretrgoma in bo trajala do 2. maja.

Naznanite sobe! Mestno županstvo še vedno zlasti v sredini mesta nujno potrebuje več čedno opremljenih sob za nastanitev oficirjev in uradnikov. Kdor koli ima kako primerno sobo, naj jo takoj naznani mestnemu odpravnstvu v sobi št. 23 v III. nadstropju magistratnega poslopja za Robbovim vodnjakom.

V nedeljo, 11. aprila, ob 7 zvečer bo frančiškanska prosveta ponovila Skrbniškov misterij »Zmaga lučic v frančiškanski dvorani. Režija M. Skrbnišek. Vstopnice si zaradi velikega zanimanja preskrbite v predprodaji v trgovini Šiligoj in na dan predstave pri dnevnih blagajni.

»Praznik cvetočih česenj« dan veselja, ljubezni in mladosti, a tudi praznik smrti. Komaj spočeta ljubezen mora umreti, da se izbršje stari greh. Njih žrtve, dasi velika in težka, je zamen, saj je žrtve ljubezni silnejša. Kako kruta je včasih igra usode, bomo videli v Klubundovi drami »Praznik cvetočih česenj«. Delo, ki pritegne s svojo lepoto vsakega. Predstava bo v nedeljo, 11. aprila, ob pol 7 zvečer. Opozarjamo na predprodajo, ki bo v nedeljo dopoldne od 10 do 12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petarkova 12-1, desno.

Slovanska simfonična literatura je zelo bogata in v njej najdemo dela najrazličnejše vsebine. Mnogo je del, ki se naslanjajo na folklorne motive, še več pa je del, ki so izredno bogata na originalnih temah. Vsa pa se odlikujejo po bogati slikovitosti instrumentacije. Dvofak je napisal v dveh serijah 16 slovanskih plesov, ki se pogostokrat izvajajo na največjih simfoničnih koncertih. Tudi prihodnji naš simfonični koncert, ki bo v ponedeljek, 12. t. m., ima na sporedu dva najbolj znana Dvofakova slovanska plesa. Poleg teh dveh umetnin bomo slišali na tem koncertu pod vodstvom dirigenta Draga M. Sijanča še Verdijevo predigro Sicilske večernice in Čajkovskega 5. simfonijo. Koncert bo v veliki unionski dvorani. Začetek točno ob pol 8 zvečer, konec pred 9. Predprodaja sedežev in stojšč v Knjižarne Glasbene Matice.

»PRAVLJICE« (II. del)

slavne češke pisateljice Božene Němcove
dobite po vseh knjižarnah in trafikah!

V ponedeljek, dne 12. t. m., bo v veliki unionski dvorani XII. letošnji simfonični koncert pod vodstvom D. M. Sijanča. Ta koncert bo prinesel troje del, ki so bila v vrsti letošnjih koncertov že izvajana z največjim uspehom in prav gotovo je v interesu našega koncertnega občinstva, da sliši posamezne umetnine v ponovni izvedbi in jih tako tem bolj uživa. Dirigent D. M. Sijanec bo poveljal na tem koncertu Verdijevo predigro k operi Sicilske večernice, dalje znamenito 5. simfonijo enega največjih simfonikov Petra Iljča Čajkovskega in dva najbolj priljubljena Slovanska plesa mojstra Dvofaka. Začetek koncerta bo ob pol 8, na kar še prav posebno opozarjamo. Predprodaja vstopnic v Knjižarni Glasbene Matice. Cene običajne.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Petek, 9. aprila: Zaprt.
Sobota, 10. aprila, ob 18.30: »V času obiskanja«. Premiera. Red Premierski.
Nedelja, 11. aprila, ob 15: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — Ob 18.30: »Prava ljubezen«. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Opera:

Petek, 9. aprila: Zaprt.
Sobota, 10. aprila, ob 18: »Zemlja smehljaja«. Opera. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Nedelja, 11. aprila, ob 10.30: »Sirota Marko«. Obut. ti maček. Prireditelj GILL-a. — Ob 18: »Thais«. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Rokodelski oder

Nedelja, 11. aprila, ob pol 7 zvečer: Izvirna drama: »Praznik cvetočih česenj«. Delo, ki s svojo lepoto pritegne vsakega. Vstopnice bodo v predprodaji v nedeljo dopoldne od 10 do 12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petarkova 12-1, desno.

Edgar Wallace:

Žabar s krinko

Dick je zapustil Horsham mnogo lažjega srca in veselejši. Bil je tako dobre volje, da je že hotel »starega« Elka zbadati zaradi otožnosti, ki ga je napadla, odkar je zvedel, da mu ne bo uspelo kar tako mimogrede, da obtoži Balderja umora.

30.

Cestna potepuha

Lew Brady je sedel brezupno v Lolinem salonu. Bilo bi vsekakor nemogoče najti osebo, ki bi manj spadal v ta salon kot on. Lew je bil ogromen, groznega izgleda, salon pa nežen, kot ustvarjen za nežno bitje. Njegova brada, ki je že osem dni ni obrijal, ga je spremenila v drznega in divjega pretepača in potepuha, katerega grozen izgled je še potrjevala slaba, raztrgana obleka. Čevlji, ki jih je imel obute, so že izgubili svojo prvotno barvo in so bili raztrgani. Čunja, ki je bila nekoč srajca, je bila raztrgana in umazana.

O tem je bila tudi Lola prepričana, ko ga je pogledala s skrbjo v očeh od glave do tal.

»Z žabarji nočem imeti nobenega opravka več!« je mrmral Lew, »sicer žabar dobro plača, toda kako dolgo bo to še trajalo, Lola? Ti si me za-

vlekla v to godljo!« Precej neprijazno jo je pogledal.

»Jaz sem te povlekla v to godljo, ker si ti želela, da bi bil v tej godlji,« mu je mirno dejala. »Pa vendar ne moreš zahtevati, da te bom redila vse življenje in da boš živel od mojih prihrankov! Bil je že skrajni čas, da tudi sam nekaj zaslužiš in da si neka prihranik za slabše čase!«

Pri tem besedičenju se je igral z velikim srebrnim pečatnim kamnom, ki ga je metal iz roke v roko. »Balder je v ječi in stari je mrtev!« je dejal. »In to sta bila žabarja glavarja. Povej mi, kakšne nade še ostanejo za mene in za tebe, draga?« »In kakšnega mnenja si ti?« ga je vprašala brezuspešno že dvajseti v tem dnevu.

Odkimal je. »Ne podam se v nobeno nevarnost več, Lola,« je dejal. »Ne zaupam nikomur nič, niti tebi.« Vzel je stekleničico iz žepa ter jo podržal proti svetlobi.

»Kaj pa je to?« ga je vprašala radovedno.

»Nekakšno uspešno sredstvo.«

»Ali spada tudi to k navodilom, ki si jih prejeli?«

Lew je prikimal.

39

»Ali boš spremenil ime?« »Ne, tega nikakor ne!« je odgovoril na kratko. »Ne sprašuj me več! Saj vendar veš, da ti ne smem ničesar izdati. Ta izlet naj traja 14 dni. Ko pa bo ta zadeva končana, potem nočem imeti več nobenega posla z žabarji!«

»In mladi Ray? Gre ta s teboj?« »Od kod pa naj jaz to vem? Nekoga naj nekje srečam, to je vse!« Pogledal je na uro ter vstal. »Sedaj je zadnjič, da sedim v teh štirinajstih dneh v tem lepem salonu,« je rekel. Pokimal ji je na kratko in odšel proti vratom.

Da bi odšel iz poslopja neopazno, se je poslužil stopnic za služinčad. Neopazno je odšel v noč. Bilo je nekako ob devetih zvečer, ko je dospel do Barneta. Noge so ga bolele, bilo mu je vroče, počutil se je silno slabo. Pri vsakem koraku, ki ga je naredil, je preklinjal žabarja. Ko je zapustil Barnet, je bila pred njim še dolga pot. Vaška ura je že bila enajst, ko je dospel do kamna, pri katerem je bil dogovorjen za sestankom. Na kamnu je nepremično sedela neka postava: dotični ga ni zapazil prej, dokler ga čakajoči ni nagovoril.

»Ste to vi?« ga je vprašal neki glas.

»Da, jaz sem. In ti si Carter, kaj ne?«

»Ah, Bog nebeški, se je začudil

Ray, ko je spoznal Bradyja po glasu.

»Lew Brady?«

»Nikakor ne!« je mrmral Brady. »Jaz se imenujem Fenan in ti si Carter! Sedva malo, kajti jaz sem na smrt utrujen.«

»Kaj pa se naj sedaj zgodi?« ga je vprašal Ray, ko sta sedela drug poleg drugega.

»K vragu! Od kod pa naj jaz to vem?« je dejal Lew divje. Ker so ga noge zelo bolele, si je sezul čevlje, da bi si jih malo ohladil.

»Nisem niti malo pričakoval, da se bom sestel z vami!« je rekel Ray.

»Jaz pa sem to prav dobro vedel,« mu je odgovoril Lew.

»Toda zaradi česa so naju pozvali, da greva na izlet v ta lepi kraj, pa sam Bog vedi.«

Po kratkem odmoru se je Lew že toliko odpočil, da je bil pripravljen nadaljevati pot. »Tukaj nekje je koča, ki je last trgovca iz naslednje vasi. Tamkaj bova za nekaj grošev lahko dobro spala.«

»Zakaj pa ne poizkušava najti kakšno prenočišče?« ga je vprašal Ray.

»Ne bodi cepec!« ga je nahrulil Lew. »Kdo bo pa oddal dvema potepuhoma sobo? Midva sama zase že veva, da sva čista in snažna! Tega pa oni ne vedo. Ne ne, midva morava že tako živeti, kakor žive potepuhi!«

»Kam pa bova šla? V Nottingham?«

»Tega ne vem. Če si dobil obve-

stilo, da bova šla v Nottingham, ti rečem, da bova šla kamor koli drugam, le v Nottingham ne. Jaz imam v žepu zapečaten pismo. Ko bova dospela v Baldok, ga moram odpreti in prečitati nadaljnja navodila.«

Prenočila sta v šupi, kjer so domovale podgane. Ray ni mogel zaspati ter je premišljeval o svoji lepi postelji, ki jo je imel v dvoru Maytree. Prav za prav je čudno, da si ni želel v tem trenutku povratka v svoje kneževsko londonsko stanovanje, temveč v domačo hišo. Naslednji dan je ves dan deževalo: pozno popoldne sta pripešala v Baldok. Pod nekim grmovjem je odprla Lew pismo, ki ga je nosil v žepu ter ga začel čitati. Mid tem opravkom pa ga je Ray radovedno opazoval.

V pismu je bilo zapisano tole: »Ko prideš v Baldok, se boš s prvim vlakom odpeljal v Bath. Nato se boš vdal po deželni cesti v Gloucester. V vasi Laverstock boš sporočil Carterju, da si poročen z Lolo. Z njim boš šel v gostilno k »Rdečemu levu« in mu to sporočil v izjavnem tonu; skrbiti moraš, da bo razburjen ter da se bosta prepirala. Pod nobenim pogojem pa se ne sme oddaljiti od tebe. Nato bosta nadaljevala pot proti Ibbley Cople. Tam boš našel kraj, kjer stoji tri posušena drevesa. Tamkaj se boš ustavil, preklical izjavo, ki si jo izrekel, da si poročen z Lolo ter se mu opravičil.

Zavezniški načrti na Tihem oceanu

Toda načrti so načrti, orožje pa ubira svoja pota

Madžarski list »Pester Lloyd« je posnel iz švedskega lista »Dagens Nyheter« poročilo londonskega dopisnika o načrtu, ki so ga za uvedbo novega reda na Tihem oceanu pripravili zavezniki v primeru, ako bi zmagali nad Japonci. Baje je bilo to vprašanje glavni predmet razgovorov, ki sta jih imela angleški zunanji minister Eden in predsednik Roosevelt. Po mnenju londonskega dopisnika navedenega švedskega lista bi imel v kratkem prispeti v London kitajski zunanji minister Soong, da bi z britansko vlado preresetaval to vprašanje. Ta načrt vsebuje sledeče točke:

1. Poprejšnje nemške kolonije na Tihem oceanu, kakor so otoki Karolini in Maršalski otoki, naj bi se po Rooseveltovi želji proglasili za mednarodno mandatno ozemlje. Doslej je imela mandat nad temi otoki v rokah Japonska.

2. Japonsko samo naj bi po končani vojni za nedoločen čas zasedle čete maršala Čangkajska in Združenih držav. Ni pa znano, ali bodo tudi angleške čete sodelovale pri tem delu. Očitno je, tako pravi švedski dopisnik, da Sovjetska zveza sploh ni bila povabljena k sestavi tega načrta in je dvomljivo, da bi se hotela spričo stanja rusko-japonskih odnosov s tem načrtom sprijazniti.

3. Otok Formosa, katerega je ob koncu prejšnjega stoletja po kitajsko-japonski vojni zasedla Japonska, bi dobila Kitajska nazaj.

4. Za prehodno dobo bi polotoku Koreji dali obliko samostojne države.

5. Na kitajski obali bi morebiti uredili celo vrsto mednarodnih prostih pristanišč.

To je načrt, ki so ga skrojili zavezniki. Preden bi ga mogli uresničiti, pa bo govorilo še orožje. Japonska še ni premagana, njena sila pa še velika.

Madžarka – vojak v papeževi najemniški vojski

Zgodba pustolovke, ki se je dolgo let borila v najemniških vojskah, dokler se sama ni razkrila

V teku stoletij so imele madžarske žene zelo zanimivo vlogo v vojaški zgodovini. Junašva Cecilije Rozgonyjeve, ki se je hrabro borila proti Turkom za časa vladavine kralja Sigismunda, so opevali različni madžarski pesniki. Pojavile so se različne pravljice in tudi slike madžarskih slikarjev, ki so slikali junašva Katarine Dobove in drugih hrabrih žen, ki so branile trdnjavo Eger pred turškimi napadom.

Med spomini na žene, ki so pristopile k madžarski vojski v »Honved« in se bojevale v vojni za madžarsko neodvisnost leta 1848, je še vedno ostal živ spomin na huzarskega poročnika, ki se je imenoval Marija Lebstock.

Nasprotno pa se ni nihče spomnil življenja Margerite Puker, rojene nekje v Podonavju ali Transilvaniji. Tudi ta se je hrabro borila v drugi polovici sedemnajstega stoletja v vrstah vojske papeža Aleksandra VII. in se je preoblečena v moško obleko peljala s kraljico Kristino, hčerko Gustava Adolfa.

Življenjepis te hrabre, pozabljenе bojevnice je bil objavljen leta 1664 v Bologni. Izdana je bila knjiga, ki je imela štiri strani in je bila zelo redka. Znani madžarski ljubitelj knjig grof Aleksander Apponyi je našel eno takih knjig v Italiji. Ta knjiga se sedaj nahaja v budimpeštanskem narodnem muzeju. Prva stran je posvečena neki dami iz Bologne, ki je bila najbrže zelo vzhičena nad življenjem žene vojaka in je kralju vse stroške za izdajo knjige.

Hrabra Madžarka, tako pripoveduje ta življenjepis, je v resnici edinstvena med ženami. Odločila se je pobegniti iz domačega kraja »Hatzeg«, ker ni hotela služiti svojemu stricu. Zaradi težke izgovorjave madžarskih imen v tujem jeziku, je težko reči, katero je bilo to mesto: Grof Apponyi pravi, da se tu govori o mestu Kopsenyju imenovanem »Kitsee«. Nemci pa menijo, da je najbrže to mesto »Hatzeg« v Transilvaniji.

Deklica je torej ušla od doma in preoblečena v moško obleko prišla v Italijo. Potem ko je že marsikaj doživela in ponovno tvegala, da jo prepoznajo in strogo kaznujejo zaradi prevare, se je dala vturiti med vojake beneške republike. Toda vojaško življenje ji menda ni posebno ugajalo. Deklica kljub temu ni izgubila prišebnosti. Ko je nekega dne njena četa korakala s zastavo svetlega Marka proti Villaco, je izrabila temno noč in pobegnila. Polna domotožja je mislila na povratek v svojo domovino, toda iz strahu je svoj načrt le deloma izvedla.

V resnici se je bala posledic svojega koraka, kajti povratek k družini ji je bil prav gotovo nemogoč. Zato se je, čim je prišla v Bratislavo, ponovno vpisala med vojake najemnike. V tistem času se je v mestu mudil papeški nuncij z Dunaja, ki je zbiral vojake za papežev vojsko. V Rimu so se tedaj namreč bali francoskega vdora. Deklica, ki je bila vedno oblečena v moško obleko in ni na nič pomislila, se je predstavila konjenišnemu kapitanu Ludviku Ragenitzu s namerom, da vstopi v vrste, ki so se zbirale pod zastavo, ki je nosila ključke sv. Petra.

Mladenka je ugajala nemškemu kapitanu, ki niti najmanj ni slutil, da se pod obleko krije mlada Madžarka. »Vojak Puker sprejmite svoje listine«, ji je bilo rečeno v potrdilo, v katerem je bilo zapisano, da pripada polku, ki mu je poveljeval polkovnik Cesare Marchese de Oddi.

Želja pustolovščin je pripeljala v Romunijo. Izvršila je vsa povelja kljub trdemu vojaškemu življenju in si je tako zaslužila celo pohvalo grofita, ki ni niti najmanj mislil, da ima med svojimi vojniki Evino hčerko. Skupno življenje z

moškimi sovrstniki ji je postajalo vedno neznošljive. Rudeča lica in nobenih brk, vse to je vojakom dalo misliti, da ni njihovega spola. Kaj naj stori? V isti četi je bil tudi nek starejši Madžar, s katerim sta bila velika prijatelja. Njemu je končno zaupala svojo tajnost, ki naj bi poslej ostala le njima skupna tajnost. Mihael Coridone, — kdo ve, katero je bilo njegovo pravo madžarsko ime —, je bil zelo presenečen. Ni pretrgal vezi z njo, temveč je našel samo eno rešitev in sicer: beg v dvoje.

Njun načrt pa ni uspel. Begunca sta bila kmalu nato prijeta in vojaški zakoni v tedanji dobi niso bili za begunce nič manj strogi, kakor so danes. Bila sta vkovana v železje in obsojena poprej, kot bi človek mogel povedati. V tem težkem položaju se je deklica zopet znašla: Zaprta v celici, je povedala svojo tajnost tudi očetu spovedniku, ki jo je na predvečer usmrtitve pripravil za posmrtno življenje.

Lahko si je predstavljati začudenje med častniki, ko jim je duhovnik razodel njeno tajno. Prav res, da se ni še nikdar zgodilo, da bi kakšna žena služila v papeževi vojski. Takoj se je sestala vojno sodišče, oprostilo našo junakinjo, ki se je kmalu omožila z dobrim »Coridoniem«.

Romantični doživljaji Margerite Puker so popolnoma resnični in nepobitni. Oba sta se najbrže naselila v Bologni, kjer so radi nudili gostoljubje njunim rojakom in kjer je bilo v tedanjem času tudi 152 madžarskih vojakov. O drugih doživljajih madžarske pustolovke ni zapisano nič. (Ultimo Notizie.)

Švica namerava tudi po vojni ohraniti lastno trgovsko mornarico

Švica si je v vojni stiski znala pomagati s tem, da je odkupila od raznih držav več tovornih ladij, z Italijo pa se je dogovorila, da so smele te ladje raztovarjati svoje blago v Genovi, od koder je po železnici prihajalo v Švico. Prvenstveno je Švica k takšni ureditvi dovoza priložilo vprašanje prehrane, kajti država je navezana v precejšnji meri na dovoz iz tujine. Za drag denar je Švica dobila nekaj parnikov, toda potreba je bila hujša kakor pa izredno visoka odkupna cena. Sedaj se v Švici že bavijo z vprašanjem, ali naj bi država tudi po končani vojni ohranila svoje trgovsko brodovje, čeprav je to zvezano z obšutnimi stroški. Tako je na primer Švica ob začetku vojne kupila neko 45 let staro ladjo z 2000 ton nosilnosti za dva in pol milijona švicarskih frankov, kar pomeni, da je vsako tona nosilnosti plačala po 1200 frankov. Računajo pa, da bo ladja po vojni, ko bo pomorski promet spet prost, izgubila najmanj devet desetih na svoji vrednosti. Sedaj obstaja le majhna možnost nakupa novih ladij ali pa oddajanje takšnih naročil ladjedelnicam v tujini. V poštev bi prišli le Švedska in Španija. Švedske ladjedelnice imajo dovolj naročil že za dve leti naprej. Morda bi bili v španskih ladjedelnicah še voljni prevzeti nova naročila, toda tehničnih pripomočkov močno primanjkuje. Švica sama sicer izdeluje ladijske motorje, vendar za ladje velike tonaže. Kaže, da bi Španija še najprej lahko ustregla švicarskim naročilom. Navaja se cena 900–1000 frankov za vsako tona ladijskega trupla 6000-tonske ladje, ki bi morala biti izdelana v dveh letih. Za ogrado 10.000 tonske ladje pa bi vsaka tona veljala okrog 800–900 frankov. Toda tudi pri teh računih mora naročnik računati z obšutnim zmanjšanjem vrednosti ladje po vojni. Švica

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

PRIREDIL EDV. TRAVEN

323.
»Ne dan sodbe in jeze, temveč dan usmiljenja, odrešenja in sreče, zakaj Kristus vas bo objel in vas posadil na svojo desnico. Upajte, kajti nebo se odpira pred vami,« je ustavil Krispa močen, miren in slovesen glas, prihajajoč iz sredine bližnjih vrst gledalcev. Vsi v areni, celo oni na križih so obrnili obraze tja. Človek, ki je govoril, pa je zdaj stopil k ograji ter jih začel blagosloviti z znamenjem križa. Bil je apostol Pavel.

324.
Križi s pribitimi kristjani so stali po areni kakor gozd, v katerem na drevju vise trupla. Na križe in na glave mučenikov je sijalo sonce. Gneča križev je bila toliko, da so se sužnji komaj gibali med njimi. Ob robu arene so višele po večini ženske. Nobeden od križanih ni jokal ali prosil usmiljenja. Nekateri so imeli glave sklonjene na rame, drugi so obračali oči k nebu in tiho pregibali ustnice. V tem strašnem gozdu križev in v pošastnem molku je bilo nekaj strahotnega, da so gledalci nemo strmeli in niso vedeli, kaj bi.

Kljub tem oviram stalno pregreva načrt o izgradnji lastne trgovinske mornarice in zato kaže, da bo navzlic visokim stroškom skušala svojo zamisel izpeljati, kajti v vojnih časih je okusila izredne koristi svojega ladjstva, pa čeprav je vzdrževanje veljalo težke milijone.

EIAR – Radio Ljubljana

Petek, 9. aprila: 7.30 Pesmi in napevi. — 8 Napoved časa; poročila v italijanski. — 12.20 Plošče. — 12.30 Poročila v slovenski. — 12.45 Lahka glasba. — 13 Napoved časa; poročila v italijanski. — 13.10 Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih Sil v slovenski. — 13.12 Orkester vodi dirigent Gallino. — 14 Poročila v italijanski. — 14.10 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D.

M. Sijanec (glasba za godalni orkester). — 14.45 Pisana glasba. — 15 Poročila v slovenski. — 17 Napoved časa; poročila v italijanski. — 17.15 EIAR-jev koncert na Kr. zavodu za romanske študije; prenos iz Bonomijske dvorane. Zbor in orkester vodi eksc. msgr. Lorenzo Perosi. — 19 »Govorimo italijansko«; poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.30 Poročila v slovenski. — 19.45 Operna glasba. — 20 Napoved časa; poročila v italijanski. — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. — 20.40 Radio za družino. — 21.25 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijanec (pisana glasba). — 22 Koncert celista Benedetto Mazzacorati. — 22.45 Poročila v italijanski.

»aročajte Slovenski dom!

TONE GLAVAN: Zemlja je zadihala

Po kratkem pomisleku jo je stegnil tudi njemu, a on jo je odbil in molče zavlil v hlev po šarca.

Krist je vsal, gospod tehanč ga je ponesel v zlati monštranci med polja, ki jim je vdihnil lepoto in življenje, jih prepočil s svojim blagoslovom in dal življenju nova, svetlejša pota...

Boštjan se je pripravil na poslednji nastop z očetom. V duhu je pretehal in premislil vse besede, ki jih bo izrekel, preračunal zahteve do njega, pomislil na pravice, ki jih lahko terjaja, ker mu pripadajo po vseh človeških in sodnih zakonih. — Za svoj dan ei je izbral veliko nedeljo, ki je najlepši praznik v Gospodovem letu.

Ko so pojužinali, je dal znamenje, naj Janez odide. Dekla je bila že tako v veži in pomivala posodo. Janez je brez besede odšel.

Oče je sedel na posteljo in tožil, da ga bole noge. Pri velikonočni procesiji si jih je moral nekoliko izpahiti ali kaj, da ga tako bole. Saj kar stopiti ne more dobro. Zmeraj se boji, da bo zdaj pa zdaj klecnil in padel na zobe.

»Oče« je začel Boštjan tiho, skoraj proseče.
»Kaj bi rad, Boštjan?« je bil tudi oče vljuden in priazen.
»Jaz sem se odločil,« je dejal Boštjan.

Oče se je neizmerno razveselil, da, bolj kot če bi mu kdo vrnil mladost, vso preživeto srečo, da, bolj kot če bi oživila Minka — o srečna misel! —, bolj kakor če bi živel že v samih svetih nebesih in gledal Boga, Marijo, Mater božjo, svetnike in svetnice božje...

»Tako, odločil si se... Prav, prav, Boštjan. To je pametna beseda, ki gre pametnim ljudem. Tako je pravi Takega te imam rad.«

Boštjanu je postalo hipoma nerodno, ker je takoj spoznal, da ga je oče razumel napačno.

»Morda me ne razumete, oče,« je hotel dodobra zvedeti.
»Kaj bi te ne! Otrok bi te razumel. Tako na otroče mi pa res ne gre. Saj vem, odločil si se, da ostaneš doma, gospodar boš in ožen se boš. Kajne, Boštjan?« Oče je bil ves v sanjah in videl se je pred sodnikom, ko s tresočo roko popisuje prepis grunta na si-novo ime...

»Ne, ne, je odkimaval sin.
Oče je to preslišal.

»Tako jutri bova šla prepisat, jutri, mislim, me noge ne bodo več bolele, no, če me pa še bodo, se bova pa peljala, naju bodo vsaj tržanje malo pogledovali.«

»Ne, ne,« je Boštjan še vedno odkimaval, sedaj že bolj nestrpno in jezljivo. »Vidim, da me ne razumete.«

»Kako, kaj?«

»Ne razumete me. Veste, odločil sem se, da pojdem v Ljubljano in da me boste izplačali.«

Stari je ostrmel od začudenja. Torej ga le ni razumel...

»Ali prav slišim, Boštjan?«

»Prav,« je približ kratko, osorno.

»Boštjan, moj Boštjan, sink, ga je proseče gledal.

»Odločil sem se in pojdem. Saj me poznate. Če sem se odločil, pojdem, pa konec! Trmoglavci smo vsi.«

»O, trmoglavci! Preveč je z bridkim obžalovanjem priznal.

»Da, naš rod je trmoglav.«

»Koliko mi boste dali?« je blaznil Boštjan.

»Ne govori neumnosti, Boštjan! Doma ostani, ti pravim. Grunt boš imel, srečo, življenje. Ah, ti ne veš, kaj je zemlja. Tako sem že star, pa jo imam že v raj rad. Boš videl, Boštjan, kako te bo priklenila nase. Ves njea boš in ona tvoja, zemlja in ti. Pa kaj bi ti govoril, to je treba občutiti in občutiti boš.«

Boštjan se je namrdnil, potisnil roke v hlačne žepa in izpod čela motril očeta ki je še zmerom govoril.

»Ah, ne česnajte neumnosti! Sit sem že vaših besed o gruntu,

o ljubezni in vsem drugem. Mi mladi smo ljudje drugačnega kova kol vi, stari.«

Oče je pokimal:
»To vidim.«

Molčala sta oba: oče iz žalosti, sin iz zadrega...

»Koliko mi boste dali?« je Boštjan epel vprašal čez čas.

Oče je vprašanje namerno prezrl, ker je tudi sam na to mislil.

Na to je bil prav za prav pripravljen, ker je to velikokrat pre-mišljeval, a ni mogel priti nikdar do kraja.

»Koliko boste odrekli?« Jaz mislim toliko, kolikor je vreden grunta.«

Tudi oče ga je pogledal izpod čela in se mu zasmeljal. Uvidel je, da so vse besede zaman in brezuspešne. Sklenil pa je, da se ne bo pustil v svoji dobroti opehariti. Dal mu bo, kolikor pač ima. Zadolžil se za to ne bo. Ho, na stara leta naj se še zadolži! Vsa vas in soseska bi se mu smejala in kazala s prstom, češ lej ga, zadolžil se je, da se mu sin pridri v mestu z ničvredno punčaro. Ta bi bila lepa!

S težavo je vstal iz postelje, krenil k skrinji, ter jo odklenil. Spomnil se je trenutka, ko je za Matevža odpiral skrinjo. Ej, to je bila slavnost, praznik doma in krvi. Danes pa podobne misli ne občuti. Samemu sebi se zdi, kot da bi šel za berača po miloščino. Segel je na dno in izvlekel denar.

»Tu imaš! To je vse. Več nimam.«

Potlej se je kar nekako oddahnil in sedel na klop. Opazoval je sina, ki je šel denar.

»Čakajte si je mislil. »Podpisal mi boš še potrdilo, da sva opravila.«

Iz skrinje je potegnil še list papirja in svinčnik. Ko je Boštjan preštel, ga je vprašal:

»Koliko je?«

»Dvajset tisoč.«

»Prav. Tu imaš svinčnik in podpiši! Ne čakaj! Potrdilo bom napravil sam, ker nočem, da bi rekel, češ stari me hoče opelnajstiti.«